

Den digitaliserade byggvarudeklarationen gör det möjligt att man i framtiden kan veta exakt vad som är inbyggt i husen.

Stora möjligheter med digital byggvarudeklaration

Sedan våren 2016 finns eBVD, den digitaliserade byggvarudeklarationen. Digitaliseringen möjliggör effektivisering, öppenhet och inte minst spårbarhet. Databasen omfattar för närvarande cirka 2 500 deklarerationer från 150 leverantörer. Användningen av eBVD ökar men den digitala kapaciteten används alltför lite. Därför pågår ett stort arbete med att sprida kunskap om fördelarna med ett digitalt arbetssätt.

ANNELI KOUTHOOFD, VD PÅ BYGGMATERIALINDUSTRIERNA, ser tre stora fördelar med eBVD. Effektivisering – företagen kan lämna sin information och beställaren hämta informationen på en och samma plats. Öppenhet – pdf:erna med den senaste versionen av deklarerationerna ligger öppna för vem som helst. Deklarerationerna finns också sparade i olika versioner och man kan alltid gå tillbaka till tidigare års för att underlätta spårbarheten som är den tredje stora fördelen.

– Spårbarheten är det absolut viktigaste, det som byggvarudeklarationerna är till för, säger Anneli Kouthoofd. Byggvarudeklarationen ger möjlighet till att man i framtiden kan veta exakt vad som är inbyggt i husen. Och detta är branschstandard, hela branschen har varit med i utvecklingen för att ta fram vad man behöver deklarerera om ett byggmaterial för att ge rätt miljöinformation med så väl lagkrav som annan efterfrågad information.

Det var Kretsloppsrådet som en gång i tiden fattade beslut om att byggvarudeklarationer skulle finnas för byggnadsmaterial, unikt för Sverige som ställer höga krav på miljöinformation om byggmaterial. Som mest fanns mer än 10 000 deklarerade byggvaror under ett antal år. Men var och en gjorde på sitt sätt och publicerade deklarerationerna på den egna hemsidan. Och manuell hantering gjorde det svårt att uppdatera materialet.

När Kretsloppsrådet lades ner 2013 togs förvaltningen av byggvarudeklarationen över av Föreningen för byggvarudeklarationer som då bildades. Föreningen initierade ett projekt där hela branschen samlades för att uppdatera formatet för byggvarudeklarationen.

– En av anledningarna till det stora behovet av uppdatering var miljöcertifieringen av byggnader. Nya krav på att deklarerera byggmaterialen i så kallade loggböcker spelade också in, säger Anna Jarnehammar, Enhetschef Affärsutveckling & Marknad på IVL, och en av dem som varit med från början av utvecklingen av eBVD.

I projektet gick man igenom all lagstiftning som rör byggnadsmaterial och alla marknadskrav, vilka framför allt drivs av miljöcertifieringssystemen. Så småningom togs det fram förslag till ny byggvarudeklaration och ett digitalt format, så kallat XML, beslutades av föreningen.

Inledningsvis fanns ingen klarhet i hur XML-formatet praktiskt skulle tillämpas men när Byggmaterialindustrierna tog initiativ till detta skapades ett nytt projekt för att bygga den digitala databasen för byggvarudeklarationen och i februari 2016 lanserades den digitala applikationen och databasen för att kunna göra digitala byggvarudeklarationer, eBVD.

Byggmaterialleverantörer tecknar licens som Byggmaterialindustrierna tillhandahåller, sedan kan de mata in information om alla sina byggvaror i applikationen, information som sedan lagras systematiskt i databasen. För att få företagen att vilja lämna information är det viktigt att de själva bestämmer över och garanterar informationen.

eBVD omfattar för närvarande cirka 2 500 deklarerationer från cirka 150 leverantörer med licensavtal för eBVD. eBVD är ett egen-deklarationssystem och varje företag äger sin information själv. De >>

» flesta eBVD:er går att hämta direkt från systemets webbplats men några företag vill ge åtkomst själva. Varje månad sker mellan 4 000 och 5 000 nerladdningar från databasen.

– När vi väl kommer överens med till exempel en entreprenör om att den ska få tillgång till alla byggvarudeklarationer, då kommer företaget att vilja lämna information direkt till den entreprenören eller till en fastighetsägare som efterfrågar informationen. Kunden, det vill säga alla parter i byggprocessen, vill kunna hämta all information på ett ställe så utvecklingen kommer att driva att all information blir tillgänglig, säger Anna Jarnehammar och fortsätter:

– Vi har även byggt in möjligheten att ha sekretessklassad information i systemet, vilket är en viktig fråga. Informationen ska vara tillgänglig men inte nödvändigtvis öppen hela tiden för alla. Det handlar om konkurrensfrågor och man ska inte kunna få ut sekretessbelagd information om en annan tillverkares produkt. Databasen ligger i Molnet och ger därmed ett mycket säkert skydd för intrång.

eBVD ÄR TILL FÖR HELA BRANSCHEN. Varje aktör i kedjan levererar en liten bit av den information som krävs för att man sedan ska kunna definiera hela byggnaden för fastighetsägaren/förvaltaren. Entreprenören måste få veta vad en produkt har för kemiskt innehåll och för att kunna göra val utifrån de krav som fastighetsägaren ställt.

– Det vi jobbar mest med idag är att se till att få in så mycket byggnadsmaterial som möjligt i systemet. Om man ska skicka information till nästa led vill man ha med så mycket information som möjligt. Vi gör även pilottester med olika aktörer som till exempel BIM Object och Finfo-databasen.

Testerna visar att det går att automatisera informationsflödet men att ytterligare digitalisering kommer att krävas för att det ska flöda helt automatiskt. Det finns ett utvecklat webAPI som möjliggör för andra databaser att hämta informationen från eBVD-databasen helt automatiserat.

Fler testkörningar ska göras där man kopplar ihop olika databaser som till exempel BASTA-databasen för att visa att informationen kan flöda mellan systemen. Bland annat kommer detta att ske i Smart Built Environments badrumspilot där man fysiskt ska projektera ett badrum för att visa hur den digitala informationen kan flöda genom hela kedjan från projektering till förvaltning. Här ska eBVD ingå.

Idag är det främst de som arbetar med olika slags certifieringar som använder eBVD, dock är användningen på bredden i alla olika typer av bygg- och anläggningsprojekt fortfarande begränsad enligt Anna Jarnehammar. Boverket håller på ta fram ett lagförslag om att man ska upprätta en loggbok för att deklarerar byggnadsmaterialen i bygg- och anläggningsprojekt och om detta blir verklighet kommer eBVD göra stor nytta.

– När man digitaliserar måste man fortfarande leverera enligt det rådande arbetssättet. Användarna vill ha ett word-dokument eller en pdf att titta på. De tycker det är mycket bra med eBVD men arbetssättet har inte förändrats. Byggbranschen är till viss del konservativ och utvecklingen går långsamt. Arbetssättet måste förändras så att vi drar nytta av den möjlighet som digitaliseringen ger.

IVL HARTILLSAMMANS MED BYGGMATERIALINDUSTRIERNA startat bolaget eBVD i Norden AB för att få tillräcklig drivkraft att utveckla eBVD vidare och driva det över tid.

– Vi är ständigt ute och pratar och informerar om eBVD i olika forum, säger Anneli Kouthoofd. Alla digitaliseringsintentioner och digitaliseringsprojekt som finns gör ju eBVD mycket aktuell – man vill ha informationen elektroniskt. Byggmaterialföretagen är mogna när det gäller digital information men beställarna i hela kedjan är heterogena och man är bara i början av att få ihop flödena. Vi har gått samman med både organisationer och företag i branschen för att försöka uppmuntra företagen att bara ha en viss identifikationsbärare vilket underlättar det digitala flödet.

Förvaltningen har sina system för att se till att underhåll av material och funktion fungerar men ingen har tidigare frågat efter vad som sitter i väggar och installationer, menar Anneli Kouthoofd. Men ju mer man pratar om återanvändning och cirkulär ekonomi, desto mer får vi behov av att veta vad som byggs in i byggnaderna. Miljöinformation i eBVD är mycket viktig och borde var A och O för förvaltningen, tycker hon.

– Min vision om eBVD är att vi om fem år har minst tio tusen elektroniska byggvarudeklarationer och till dem ska vi ha kopplat annan information som EPD-information, miljövarudeklarationer, och annan information för loggböcker. Databasen innehåller redan viss EPD- och LCA-information men behöver utvecklas. Att lämna och hämta information ska också vara ännu enklare än idag.

Mars 2018

Göran Nilsson

KONTAKT:

Anneli Kouthoofd

vd, Byggmaterialindustrierna

Tfn: 070-379 84 22

E-post: anneli@byggmaterialindustrierna.se

Anna Jarnehammar

Enhetschef, IVL Svenska Miljöinstitutet

Tfn: 010-788 65 76

E-post: anna.jarnehammar@ivl.se

FAKTA OM BIM ALLIANCE

BIM Alliance Sweden är en ideell förening som arbetar för ett bättre samhällsbyggande genom obrutna informationsflöden i samhällsbyggandets processer. Verksamheten finansieras via avgifter från medlemmarna och arbete av medlemmar som aktivt engageras i nätverk, projekt, workshops och seminarier.

BIM Alliance arbetar för implementering, förvaltning och utveckling av gemensamma öppna standarder, processer, arbetsmetoder och verktyg, med målet att bästa möjliga IT-hjälpmiddel och öppna standarder utnyttjas för att stimulera effektiva processer inom samhällsbyggandet.

BIM Alliance startade i januari 2014 genom sammanslagning av de tidigare föreningarna OpenBIM, fi2 Förvaltningsinformation och buldingSMART Sweden.

BIM Alliance

Drottninggatan 33

111 51 Stockholm

Tfn: 070-645 16 40

Webb: www.bimalliance.se